

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 06.09.2023 р.

м. Одеса

№65/29-рк/к

КП «Новоодеський міський водоканал»

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

1. Предмет рекомендацій

- (1) Дії комунального підприємства «Новоодеський міський водоканал», які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання шляхом вчинення дій, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 №690»), що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Суб'єкт господарювання, якому надаються рекомендації

- (2) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації, є комунальне підприємство «Новоодеський міський водоканал» (далі – КП «Новоодеський міський водоканал», Підприємство) (згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ідентифікаційний код юридичної особи (*«інформація з обмеженим доступом»*)); місцезнаходження: (*«інформація з обмеженим доступом»*)).
- (3) Основним видом діяльності КП «Новоодеський міський водоканал» згідно з кодом КВЕД (*«інформація з обмеженим доступом»*).
- (4) У розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Новоодеський міський водоканал» є суб'єктом господарювання.

3. Процесуальні дії

- (5) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету

України (далі – Відділення) на адресу КП «Новоодеський міський водоканал» надіслано вимоги про надання інформації від 21.02.2023 № 65-02/345 та від 05.05.2023 №65-02/953.

- (6) КП «Новоодеський міський водоканал» надало інформацію та копії документів листами від 03.05.2023 №43 та від 24.05.2023 №53 (вх. №65-01/863 від 10.05.2023 та №65-01/1000 від 31.05.2023).

4. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (7) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (далі – Методика), Відділенням проведено дослідження становища КП «Новоодеський міський водоканал» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання.

4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (8) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (9) Згідно з пунктом 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (10) КП «Новоодеський міський водоканал» є суб'єктом господарювання згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (11) Об'єктом аналізу є КП «Новоодеський міський водоканал» - суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (12) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (13) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (14) Товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Новоодеський міський водоканал» є послуги з централізованого водопостачання.
- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.1.1. Споживчі характеристики

- (16) Відповідно до пункту 4.2.1. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними

характеристиками, ступенем новизни товару.

- (17) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги - це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (18) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з централізованого водопостачання віднесена до комунальної послуги.
- (19) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- (20) централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (21) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.2.1.2. Умови споживання

- (22) Умови споживання послуг з централізованого водопостачання визначені Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення».
- (23) Вказаними нормативно-правовими актами передбачено надання послуг з централізованого водопостачання виключно на договірних засадах.
- (24) Послуги з централізованого водопостачання надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (25) Таким чином, умовами споживання послуг є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг з централізованого водопостачання.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (26) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.
- (27) КП «Новоодеський міський водоканал», відповідно до розпорядження голови Миколаївської обласної державної адміністрації від 18.09.2018 №406-р, видано ліцензію на провадження діяльності з централізованого водопостачання.
- (28) Послуги з централізованого водопостачання надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (29) Отже, КП «Новоодеський міський водоканал», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та відповідно віднесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> станом на 30.04.2023.
- (30) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір,

індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

4.2.1.4. Ціна

- (31) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (32) Законом України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (33) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (34) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (35) Тарифи на послуги з централізованого водопостачання для КП «Новоодеський міський водоканал» затверджуються рішенням виконавчого комітету Новоодеської міської ради.
- (36) Згідно з рішенням виконавчого комітету Новоодеської міської ради від 14.12.2018 №112 «Про встановлення тарифів по послуги з водопостачання КП «Новоодеський водоканал» встановлено тарифи на послуги з водопостачання, які надаються КП «Новоодеський міський водоканал»: для населення – 15,00 грн. за 1 куб. м; для інших категорій споживачів – 27,00 грн. за 1 куб. м.
- (37) Згідно з рішенням виконавчого комітету Новоодеської міської ради від 12.08.2022 №105 «Про встановлення коригованих тарифів по послуги з водопостачання КП «Новоодеський водоканал», що є чинним, встановлено коригований тариф на послуги з водопостачання, які надаються КП «Новоодеський міський водоканал»: для населення – 15,00 грн. за 1 куб. м; для інших категорій споживачів – 27,00 грн. за 1 куб.м.
- (38) Отже, кінцеві споживачі послуг з централізованого водопостачання не мають можливості впливу на ціну послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на ці послуги затверджує виконавчий комітет Новоодеської міської ради.
- (39) Таким чином, послуги з централізованого водопостачання надаються КП «Новоодеський міський водоканал» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Новоодеський міський водоканал».

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (40) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
 - підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної

води;

- споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

- (41) Виробником (виконавцем) послуг централізованого водопостачання є КП «Новоодеський водоканал».
- (42) Споживачами послуг централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати КП «Новоодеський водоканал» послуги з централізованого водопостачання.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (43) Відповідно до пункту 1.3. Методики товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (44) Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (45) Враховуючи, що централізоване водопостачання здійснюється на платній основі, ця послуга є товаром.
- (46) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (47) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
 - подібність призначення, споживчих властивостей,
 - умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари замість наявних.
- (48) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (49) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (50) Послуги з централізованого водопостачання за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками тощо не мають товарів – заміників.
- (51) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання.
- (52) Оскільки послуга з централізованого водопостачання є послугою, яка не має заміників, відтак у споживачів цих послуг відсутня альтернатива .
- (53) За таких обставин товарними межами ринку є послуги централізованого водопостачання.

4.4.Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (54) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (55) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (56) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
- (57) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання.
- (58) Особливістю послуг з централізованого водопостачання є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних мереж.
- (59) Згідно з інформацією КП «Новоодеський міський водоканал», наданою листом від 24.05.2023 №53 (вх. №65-01/100 від 31.05.2023), ним надаються послуги з централізованого водопостачання в межах території територіальної громади Новоодеської міської ради, а саме: місто Нова Одеса, села Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники.
- (60) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання є територія міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Новоодеський міський водоканал».

4.5. Часові межі ринку

- (61) Відповідно до пункту 1.3. Методики, часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (62) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (63) Абзац 11 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» закріплює, що пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (64) Протягом 2022 року по квітень 2023 року КП «Новоодеський міський водоканал»

укладало договори на надання послуг з постачання холодної води.

- (65) КП «Новоодеський міський водоканал» залишався єдиним продавцем послуг з централізованого водопостачання у територіальних (географічних) межах міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники), де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Новоодеський міський водоканал».
- (66) Таким чином, протягом 2022 року по квітень 2023 року сукупність товарно-грошових відносин між КП «Новоодеський міський водоканал» та споживачами послуг з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Новоодеський міський водоканал», не зазнала істотних змін.
- (67) У зв'язку з викладеним, часовими межами даного ринку визначено період з 2022 року по квітень 2023 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (68) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товари межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (69) Зважаючи на специфіку послуг з централізованого водопостачання та їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (70) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (71) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (72) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (73) З огляду на зазначене, у КП «Новоодеський міський водоканал» у період з 2022 року по квітень 2023 року відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Новоодеський міський водоканал».

4.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок.

- (74) Згідно з пунктом 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку

товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (75) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (76) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (77) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (78) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Новоодеський міський водоканал», яке є єдиним надавачем послуг з централізованого на території міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники, диктувати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.
- (79) Враховуючи вищезазначене, становище КП «Новоодеський міський водоканал» у період з 2022 року по квітень 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Новоодеський міський водоканал», має ознаки монопольного (домінуючого), оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента, тобто з часткою 100%.

5. Обставини, які містять ознаки порушення законодавства про захист

- (80) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 2 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Відділенням здійснювався в межах Миколаївської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (81) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (далі - Закон).
- (82) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 цього Закону наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- *виконавець комунальної послуги* – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;

- *житлово-комунальні послуги* – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;

- *індивідуальний споживач* - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;

- *споживач житлово-комунальних послуг* – індивідуальний або колективний споживач.

- (83) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема централізованого водопостачання.
- (84) У відповідності до частини першої статті 12 Закону надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (85) Частиною другою статті 12 Закону визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (86) Відповідно до частини третьої статті 12 Закону істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;
 - порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (87) Крім того, відповідно до частини другої статті 13 даного Закону виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (88) Статтями 7, 8 Закону визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з

ТИПОВИМ ДОГОВОРОМ.

- (89) Частиною четвертою статті 23 Закону передбачено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (90) Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначаються правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.
- (91) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» основні терміни вживаються в такому значенні, зокрема:
- *питна вода* - вода, призначена для споживання людиною (водопровідна, фасована, з бюветів, пунктів розливу, шахтних колодязів та каптажів джерел), для використання споживачами для задоволення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб, а також для виробництва продукції, що потребує її використання, склад якої за органолептичними, мікробіологічними, паразитологічними, хімічними, фізичними та радіаційними показниками відповідає гігієнічним вимогам. Питна вода не вважається харчовим продуктом в системі питного водопостачання та в пунктах відповідності якості питної води;
 - *централізоване питне водопостачання* - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - *підприємство питного водопостачання* - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
- (92) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» об'єктом правового регулювання у сфері питної води та питного водопостачання є, крім іншого, забезпечення прав споживачів питної води.
- (93) Відповідно до статті 6 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» державна політика у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення будується на принципах, зокрема:
- державного управління і регулювання відносин у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення;
 - невідворотності відповідальності у разі порушення законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення;
 - додержання єдиних правил і норм усіма суб'єктами відносин у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення.
- (94) Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення», яка набрала чинності 13.08.2019 (далі – Постанова КМУ від 05.07.2019 №690) затверджено:
- Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі – Правила в редакції Постанови КМУ від 05.07.2019 № 690);
 - типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем);
 - типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого

водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем);

- типовий договір з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

- типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

- типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

(далі – Типові договори в редакції Постанови КМУ від 05.07.2019 № 690) .

- (95) Згідно з пунктом 6 Правил в редакції Постанови КМУ від 05.07.2019 № 690, надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виключно на договірних засадах. Зазначені послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання комунальних послуг з урахуванням вимог Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (96) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019р. № 690» (далі – Постанова від 02.02.2022 № 85), яка набрала чинності 04.02.2022, Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів викладені в новій редакції (далі – Правила в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, Типові договори в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85), а саме:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення ;
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (97) Згідно з пунктом 1 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (98) Відповідно до пункту 5 Правил в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85 послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України “Про житлово-комунальні послуги”, та вимогами цих Правил.
- (99) З огляду на зазначене, згідно з положеннями діючого законодавства, надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (100) В свою чергу, договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати

типовим або примірним договором, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. При цьому, саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

- (101) У ході здійснення в межах Миколаївської області державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, за результатом аналізу інформації та документів, що надані КП «Новоодеський міський водоканал», встановлено таке.
- (102) КП «Новоодеський міський водоканал» надало Відділенню копії договорів, укладених у період 2022 року та січня-квітня 2023 року зі споживачами (фізичними особами та юридичними особами) про надання послуг з централізованого водопостачання (листи від 03.05.2023 №43 та від 24.05.2023 №53 (вх. №65-01/863 від 10.05.2023 та №65-01/1000 від 31.05.2023).
- (103) Встановлено, що їх умови не відповідають умовам Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (у редакції, яка діяла на момент укладення договорів, а саме у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85), про що свідчать такі обставини.
- (104) Зокрема, Відділенням досліджені умови договорів, укладених КП «Новоодеський міський водоканал» з фізичними особами у період з 2022 року по квітень 2023 року, до прикладу:

Таблиця 1

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса споживача
1	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)
2	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)
3	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)
4	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)

	м доступом»)			
5	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)
6	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)
7	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з постачання холодної води	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)

(105) У верхній частині першого аркушу договорів міститься напис «ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 №630». Слід відзначити, що згідно з пунктами 2 та 3 Постанови КМУ від 02.02.2022 №85 втратила чинність з 01.05.2022 постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення». Отже, на момент укладення вищезазначених договорів діючими були Типові договори в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85.

(106) За результатами аналізу договорів, укладених КП «Новоодеський міський водоканал» з фізичними особами, зазначеними у Таблиці 1, встановлено наступне.

Умови Типового договору (Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, яка діяла на момент укладення договорів)	Умови договору в редакції КП «Новоодеський міський водоканал»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
п. 1. Виконавець зобов'язується надавати споживачу послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги) відповідної якості, а споживач зобов'язується своєчасно та в	п.1. Виконавець зобов'язується надавати споживачеві вчасно та відповідної якості послуги з постачання холодної води, а споживач зобов'язується своєчасно оплачувати надані послуги за встановленими тарифами у строки і на умовах	Відсутність положень даного пункту договору в частині встановлених вимог до якості послуг може призвести до відсутності необхідної інформації у споживачів та

<p>повному обсязі оплачувати надані послуги за тарифами, встановленими відповідно до законодавства, в строки і на умовах, визначених цим договором.</p> <p>До якості послуг встановлено такі вимоги:</p> <p>склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду; значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами та розміщуватися на:</p> <p>_____.</p> <p>(посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)</p>	<p>передбачених договором.</p>	<p>отримання ними неякісної питної води та відповідно здійснення оплати за неякісно надані послуги, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів</p>
<p>п.5. Послуги надаються споживачеві безперервно, крім часу перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору може призвести до недоотримання споживачем послуг з водопостачання, що ущемлюватиме інтереси споживачів</p>
<p>п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору може призвести до недотримання виконавцем встановленого законодавством строку проведення аварійно-відновних робіт, а саме - до збільшення такого строку, чим можуть ущемлюватися інтереси споживачів</p>
<p>п. 12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору може призвести до нараховування</p>

<p>комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).</p>		<p>виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг, та додаткових фінансових витрат споживачів</p>
<p>п. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг, та додаткових фінансових витрат споживачів</p>
<p>п. 16. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань або _____ _____ (зазначити інший спосіб)</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору може призвести до неправомірного нарахування плати за фактично не спожитий об'єм послуг</p>
<p>п. 17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору позбавляє споживача права бути обізнаним із порядком визначення обсягу послуг у разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань</p>

<p>Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем.</p> <p>Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>		<p>послуги, спожитої в будівлі, та може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг</p>
<p>П.19. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю за послуги, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих послуг, визначеного відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2194), - в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85, та Методики розподілу.</p>	<p>П. 7. Плата за надані послуги за наявності засобів обліку води справляється за їх показаннями згідно з пунктом 10-13 Правил надання послуг з централізованого постачання холодної води</p>	<p>Оскільки на момент укладення вищезазначених договорів, згідно з Постановою КМУ від 02.02.2022 №85 втратила чинність з 01.05.2022 Постанова КМУ від 21.07.2005 № 630 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення», на яку міститься посилання у договорах, то встановлення виконавцем такої умови може призвести до порушення права споживача на внесення плати виконавцю за послуги, розрахованої згідно з діючим законодавством</p>
<p>п. 27. Споживач має право: 3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах законодавчо встановлених прав споживачів може призвести до звуження кола прав споживачів</p>

<p>незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна);</p> <p>4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг;</p> <p>5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості;</p> <p>6) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>7) на перевірку кількості та якості послуг у встановленому законодавством порядку;</p> <p>8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі;</p> <p>10) розірвання договору про надання послуг за умови попередження про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору та допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуг;</p> <p>11) отримувати без додаткової оплати від виконавця детальний розрахунок обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку (для власників (користувачів) приміщення у будівлі);</p> <p>12) звертатися до суду в разі порушення виконавцем умов</p>		<p>та обмеження способів захисту їх порушених прав з боку виконавця</p>
--	--	---

договору.		
<p>п.32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином</p>	<p>П. 11. За несвоєчасне внесення плати із споживача стягується пеня у розмірі встановленому законом 3 (три) відсотки</p>	<p>Стягнення виконавцем із споживача за несвоєчасне внесення плати за спожиті послуги пені у непередбаченому законодавством (завищеному) розмірі може призвести до необґрунтованих нарахувань, та, відповідно, до додаткових фінансових витрат споживача</p>
<p>30. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації);</p> <p>3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);</p> <p>4) відшкодувати збитки, завдані споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах таких законодавчо встановлених зобов'язань виконавця може призвести до зменшення обсягів зобов'язань виконавця та обмеження прав споживачів, що впливають із таких зобов'язань виконавця; зменшення способів захисту їх порушених прав з боку виконавця; позбавлення споживача, у передбачених законодавством випадках, прав на відшкодування завданих збитків, проведення відповідних перерахунків розміру плати за послуги,</p>

<p>його вини;</p> <p>5) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;</p> <p>7) у міжопалювальний період проводити підготовку об'єктів житлово-комунального господарства до експлуатації в осінньо-зимовий період;</p> <p>8) проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором;</p> <p>9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у строк, встановлений договором, але не більше семи діб;</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>11) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуг;</p> <p>12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p>		<p>вартості послуг, виплати штрафів; недоотримання споживачем коштів за період ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості</p>
--	--	---

<p>13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на послуги відповідно до законодавства;</p> <p>14) відшкодувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі);</p> <p>15) контролювати дотримання установлених міжпівірочних інтервалів для засобів вимірювальної техніки, які є складовою частиною вузлів комерційного обліку;</p> <p>16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або</p>		
--	--	--

<p>періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача)</p>		
<p>Відповідальність сторін за порушення умов договору</p> <p>31. Сторони несуть відповідальність за невиконання умов цього договору відповідно до цього договору або закону.</p> <p>32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p> <p>33. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання</p>	<p>П. 16. Відповідальність сторін. Споживач несе відповідальність згідно із законодавством і цим договором за :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) недотримання вимог нормативно-правових актів у сфері житлово-комунальних послуг; 2) несвоєчасне внесення платежів за послуги шляхом сплати пені; 3) втручання у роботу засобів обліку води; 4) порушення зобов'язань, встановлених договором або законодавством. <p>П 17. Виконавець несе відповідальність у разі порушення зобов'язань, встановлених договором або законодавством.</p>	<p>Відсутність положень зазначених пунктів договору позбавляє споживача права бути обізнаним із встановленими законодавством видами відповідальності за порушення умов договору як безпосередньо для споживача, так і для виконавця, зокрема зменшення обсягів відповідальності для виконавця, та до недоотримання споживачем коштів у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець</p>

послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).

34. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.

Попередження надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або

_____.
(зазначити спосіб)

35. Обмеження (припинення) надання послуги здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 26 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".

36. Постачання послуг у разі їх обмеження (припинення) відновлюється в повному обсязі протягом наступного дня з дати повного погашення заборгованості за фактично спожиті послуги чи з дати укладення угоди про реструктуризацію такої заборгованості.

Витрати виконавця, пов'язані з відновленням надання послуг споживачу, підлягають відшкодуванню за рахунок споживача відповідно до

<p>кошторису витрат на відновлення надання послуг, складеного виконавцем.</p> <p>37. Виконавець не несе відповідальності за ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або невідповідної якості, якщо доведе, що в точці обліку послуг їх якість відповідає вимогам, установленим цим договором, та актам законодавства.</p> <p>Виконавець не несе відповідальності за ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або невідповідної якості під час перерв, передбачених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p>		
--	--	--

(107) Крім того, Відділенням досліджені умови договорів, укладених КП «Новоодеський міський водоканал» з юридичними особами у період з 2022 року по лютий 2023 року.

Таблиця 2

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса споживача
1	«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з централізованого водопостачання	«інформація з обмеженим доступом»)	«інформація з обмеженим доступом»)
2	«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг	«інформація з обмеженим доступом»)	«інформація з обмеженим доступом»)
3	«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з централізованого водопостачання	«інформація з обмеженим доступом»)	«інформація з обмеженим доступом»)
4	«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з централізованого водопостачання	«інформація з обмеженим доступом»)	«інформація з обмеженим доступом»)
5	«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з	«інформація з обмеженим доступом»)	«інформація з обмеженим доступом»)

	ія з обмеженим доступом»)	централізованого водопостачання	обмеженим доступом»)	обмеженим доступом»)
6	(«інформація з обмеженим доступом»)	Про надання послуг з централізованого водопостачання	(«інформація з обмеженим доступом»)	(«інформація з обмеженим доступом»)

(108) За результатами аналізу договорів, укладених КП «Новоодеський міський водоканал» з юридичними особами, зазначеними у Таблиці 2, встановлено таке.

<p>Умови Типового договору (Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, яка діяла на момент укладення договорів)</p>	<p>Умови договору в редакції КП «Новоодеський міський водоканал»</p>	<p>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</p>
<p>п. 1 Виконавець зобов'язується надавати споживачу послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги) відповідної якості, а споживач зобов'язується своєчасно та в повному обсязі оплачувати надані послуги за тарифами, встановленими відповідно до законодавства, в строки і на умовах, визначених цим договором. До якості послуг встановлено такі вимоги: склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду; значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами та розміщуватися на: _____.</p>	<p>п.1. Виконавець зобов'язується за замовленням Замовника надавати послуги з централізованого водопостачання в порядку та на умовах зазначених договором.</p>	<p>Відсутність положень даного пункту договору в частині встановлених вимог до якості послуг може призвести до відсутності необхідної інформації у споживачів, отримання споживачами неякісної питної води та, відповідно, здійснення оплати за неякісно надані послуги, що матиме наслідком ущемлення їх інтересів</p>

(посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)		
п.5. Послуги надаються споживачеві безперервно, крім часу перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору може призвести до недоотримання споживачем послуг з водопостачання, що ущемлюватиме їх інтереси
п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору може призвести до недотримання виконавцем встановленого законодавством строку проведення аварійно-відновних робіт, а саме - до збільшення такого строку, що ущемлюватиме інтереси споживачів
п. 12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315 (далі - Методика розподілу).	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг, та додаткових фінансових витрат споживачів
п. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу.	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг, та додаткових фінансових витрат споживачів

<p>п. 16. Зняття показань засобів виміральної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань або _____.</p> <p>(зазначити інший спосіб)</p>	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору може призвести до неправомірного нарахування плати за фактично не спожитий об'єм послуг
<p>п. 17. У разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань для визначення обсягу послуги, спожитої в будівлі, приймається середньодобове споживання послуг в будівлі протягом попередніх 12 місяців, а у разі відсутності такої інформації - за фактичний час споживання, але не менше 15 днів.</p> <p>Після відновлення надання показань вузлів комерційного обліку виконавець зобов'язаний провести перерахунок із споживачем.</p> <p>Перерахунок із споживачем проводиться у тому розрахунковому періоді, в якому отримано у встановленому порядку інформацію про невідповідність обсягу спожитих послуг, але не більше ніж за 12 розрахункових періодів.</p>	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору позбавляє споживача права бути обізнаним із порядком визначення обсягу послуг у разі відсутності інформації про показання вузла (вузлів) комерційного обліку та/або недопущення споживачем виконавця до вузла (вузлів) комерційного обліку для зняття показань послуги, спожитої в будівлі, та може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати за надання послуг
<p>П. 19. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю за послуги, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послуги з централізованого</p>	Не передбачено	Відсутність положень даного пункту договору позбавляє споживача права бути обізнаним із порядком розрахунку плати за послуги, що

<p>водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих послуг, визначеного відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2194), - в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85, та Методики розподілу.</p>		Вноситься виконавцю
<p>п. 27. Споживач має право:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) одержувати своєчасно та належної якості послуги згідно із законодавством та умовами договору; 2) без додаткової оплати одержувати від виконавця інформацію про ціни/тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру цін/тарифів, порядок оплати, норми споживання та порядок надання послуг, а також про їх споживчі властивості; 3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна); 4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг; 5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послуги у разі їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості; 6) отримувати від виконавця 	Не передбачено	Відсутність у договорах законодавчо встановлених прав споживачів може призвести до звуження кола прав споживачів та обмеження способів захисту їх порушених прав з боку виконавця послуг

<p>штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>7) на перевірку кількості та якості послуг у встановленому законодавством порядку;</p> <p>8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі;</p> <p>10) розірвання договору про надання послуг за умови попередження про це виконавця не менш як за два місяці до дати розірвання договору та допуску виконавця для здійснення технічного припинення надання послуг;</p> <p>11) отримувати без додаткової оплати від виконавця детальний розрахунок обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку (для власників (користувачів) приміщення у будівлі);</p> <p>12) звертатися до суду в разі порушення виконавцем умов договору.</p>		
<p>30. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>1) надавати споживачу послуги з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення відповідно до умов договору;</p> <p>2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах таких законодавчо встановлених зобов'язань виконавця може призвести до зменшення обсягів зобов'язань виконавця та обмеження прав споживачів, що впливають із таких зобов'язань виконавця; зменшення способів

<p>ситуації);</p> <p>3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);</p> <p>4) відшкодувати збитки, завдані споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини;</p> <p>5) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуг згідно із законодавством та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;</p> <p>7) у міжопалювальний період проводити підготовку об'єктів житлово-комунального господарства до експлуатації в осінньо-зимовий період;</p> <p>8) проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором;</p> <p>9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у строк, встановлений договором, але не більше семи діб;</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення</p>		<p>захисту їх порушених прав з боку виконавця; позбавлення споживача, у передбачених законодавством випадках, прав на відшкодування завданих збитків, проведення відповідних перерахунків розміру плати за послуги, вартості послуг, виплати штрафів; недоотримання споживачем коштів за період ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості</p>
---	--	--

<p>встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>11) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуг;</p> <p>12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p> <p>13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на послуги відповідно до законодавства;</p> <p>14) відшкодовувати збитки, завдані майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належну йому будівлю (приміщення у будівлі);</p> <p>15) контролювати дотримання установлених міжпіврічних інтервалів для засобів виміральної техніки, які є складовою частиною вузлів комерційного обліку;</p> <p>16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також</p>		
--	--	--

<p>сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача)</p>		
<p>Відповідальність сторін за порушення умов договору</p> <p>31. Сторони несуть відповідальність за невиконання умов цього договору відповідно до цього договору або закону.</p> <p>32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача</p>	<p>П. 5. Відповідальність сторін та вирішення спорів.</p> <p>П.п. 5.1. У випадку порушення своїх зобов'язань за цим договором сторони несуть відповідальність, визначену договором та чинним законодавством.</p>	<p>Відсутність положень зазначених пунктів договору позбавляє споживача права бути обізнаним із встановленими законодавством видами відповідальності за порушення умов договору як безпосередньо для споживача, так і для виконавця, зокрема зменшення обсягів відповідальності для виконавця, та до недоотримання споживачем коштів у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець</p>

заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.

33. У разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).

34. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Попередження надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або _____.

(вказати спосіб)

35. Обмеження (припинення) надання послуги здійснюється виконавцем відповідно до

<p>частини четвертої статті 26 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p> <p>36. Постачання послуг у разі їх обмеження (припинення) відновлюється в повному обсязі протягом наступного дня з дати повного погашення заборгованості за фактично спожиті послуги чи з дати укладення угоди про реструктуризацію такої заборгованості.</p> <p>Витрати виконавця, пов’язані з відновленням надання послуг споживачу, підлягають відшкодуванню за рахунок споживача відповідно до кошторису витрат на відновлення надання послуг, складеного виконавцем.</p> <p>37. Виконавець не несе відповідальності за ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або невідповідної якості, якщо доведе, що в точці обліку послуг їх якість відповідала вимогам, установленим цим договором, та актам законодавства.</p> <p>Виконавець не несе відповідальності за ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або невідповідної якості під час перерв, передбачених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p>		
---	--	--

- (109) Також у договорі, укладеному КП «Новоодеський міський водоканал» з (*«інформація з обмеженим доступом»*) про надання послуг з водопостачання (про який зазначено у пункті 2 Таблиці 2), крім виявлених вищезазначених невідповідностей Типовому договору, встановлено, що пунктом 4.1. договору передбачено, що у разі порушення строків виконання зобов’язань, визначених договором, винна сторона зобов’язана сплатити іншій стороні штрафні санкції (пеню) у розмірі облікової ставки Національного Банку України, яка діє на момент порушення зобов’язання за період, визначений законодавством.
- (110) Проте згідно з пунктом 32 Типового договору у разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов’язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку

внесення плати за послугу. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.

- (111) Відповідно до пункту 33 Типового договору у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець зобов'язаний самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплатити споживачу неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).
- (112) Отже, умова договору щодо сплати стороною у разі порушення строків виконання зобов'язань, визначених договором, штрафних санкцій (пені) у розмірі облікової ставки Національного Банку України, яка діє на момент порушення зобов'язання, суперечить вищезазначеним положенням Типового договору, що може призвести до необґрунтованих нарахувань за вказані послуги у разі несвоєчасного здійснення платежів споживачем та недоотримання споживачем коштів у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості.
- (113) Таким чином, КП «Новоодеський міський водоканал», уклавши у період з лютого 2022 року по квітень 2023 року договори про надання послуг з централізованого водопостачання зі споживачами, які не відповідають умовам Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (у редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, яка діяла на момент укладення договорів), звузило коло прав споживачів та власної відповідальності за порушення умов цих договорів, тобто уклало договори на власних умовах.
- (114) Відповідно до положень статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГК), яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (115) Статтею 184 ГК регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (116) З огляду на зазначене, КП «Новоодеський міський водоканал» повинно було укласти договори зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання відповідно до Типового договору, не відступаючи від його змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача та власної відповідальності за порушення умов цього договору.

(117) В свою чергу, дії КП «Новоодеський міський водоканал», які полягають в укладенні у період з лютого 2022 року по квітень 2023 року договорів про надання послуг з централізованого водопостачання зі споживачами у редакціях, які не відповідають положенням чинного законодавства, можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

6. Антиконтентні наслідки дій КП «Новоодеський міський водоканал»

(118) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополієне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(119) Унаслідок укладення КП «Новоодеський міський водоканал» у період з лютого 2022 року по квітень 2023 року договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають діючій редакції Типового договору, зменшилися обсяги прав споживача та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов договору, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживача.

(120) Така поведінка КП «Новоодеський міський водоканал» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуг централізованого водопостачання.

(121) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «Новоодеський міський водоканал» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуг з централізованого водопостачання, що, в тому числі, може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуг.

(122) Така поведінка притаманна саме монополієному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополієну владу, споживачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. Неможливість вчинення КП «Новоодеський міський водоканал» дій за умов існування значної конкуренції на ринку

(123) Наявність у суб'єкта господарювання монополієного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.

(124) Унаслідок вчинення КП «Новоодеський міський водоканал» дій, які полягали в укладенні договорів зі споживачами про надання послуг з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають діючій редакції Типового договору, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів та власної відповідальності за порушення умов цього договору, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу другого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, КП «Новоодеський міський водоканал» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. Висновки

- (125) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (126) Зловживання монополієм (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (127) Таким чином, з огляду на те, що КП «Новоодеський міський водоканал» у період з 2022 року по квітень 2023 року на ринку послуг з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах міста Нова Одеса, сіл Кам'янка, Зарічне, Озерне, Димівське, Дільниче, Гребеники, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «Новоодеський міський водоканал», мало ознаки монополію (домінуючого) становища, оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента, тобто з часткою 100%, дії КП «Новоодеський міський водоканал», які полягали в укладенні у період з лютого 2022 року по квітень 2023 року договорів зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання, умов яких не відповідають умовам Типового договору, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів та власної відповідальності за порушення умов цього договору, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (128) В той же час, у ході здійснення дослідження Відділенням не виявлено фактів, які б свідчили про завдання значних збитків споживачам внаслідок вказаних дій КП «Новоодеський міський водоканал».
- (129) З огляду на зазначене, дії КП «Новоодеський міський водоканал» не призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, порушення не завдало значних збитків окремим особам, порушення не завдало значних збитків суспільству.
- (130) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

КП «Новоодеський міський водоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи («інформація з обмеженим доступом»); місцезнаходження: («інформація з обмеженим доступом»)) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання у відповідності до вимог типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 №690»);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів.

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО